

NEWSLETTER 1/2018

Legislativní novinky 2018

I. Občanské právo a obchodní právo

A. **Tzv. technická novela občanského zákoníku** (zákon č. 460/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a další související zákony) nabyla účinnosti jako celek již téměř před rokem, některé **důležité právní instituty** však vstupují v **účinnost až nyní k 1. lednu 2018**. Jedná se zejména o následující:

- **Znovuzavedení předkupního práva**

- (i) Do českého soukromého práva se s účinností od 1.1.2018 opětovně zavádí **předkupní právo spoluvlastníků**, a to **při převodu spoluvlastnického podílu na nemovité věci**, nejde-li ovšem o převod osobě blízké. Pokud se spoluvlastníci o výkonu předkupního práva nedohodnou, mají ze zákona právo vykoupit podíl poměrně podle velikosti svého podílu.
- (ii) Předkupní právo mají spoluvlastníci i v případě **bezúplatného** převodu spoluvlastnického podílu na nemovité věci. V takovém případě mají právo vykoupit podíl za obvyklou cenu.
- (iii) Nově se zakotvuje oprávnění spoluvlastníka **se shora uvedeného předkupního práva vzdát** s účinky pro své právní nástupce, přičemž toto vzdání se předkupního práva se bude od 1.1.2018 zapisovat do katastru nemovitostí (nové ust. § 23 odst. 1 písm. zb) zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí).

- **Nová úprava vzniku svěřenských fondů**

- (i) S účinností od 1.1.2018 rozlišuje občanský zákoník mezi **zřízením** a **vznikem** svěřenského fondu. Podle nové právní úpravy je svěřenský fond v okamžiku, kdy svěřenský správce přijme pověření k jeho správě, teprve zřízen, a **k jeho vzniku** dojde až **dnem zápisu do evidence svěřenských fondů** (byl-li svěřenský fond zřízen pořízením pro případ smrti, vznikne smrtí zůstavitele a do evidence se zapíše až po svém vzniku).
- (ii) Nově **se tedy zřizuje evidence svěřenských fondů**, jejíž právní úprava je obsažena v novelizovaném zákoně č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob.
- (iii) **Návrh na zápis** svěřenského fondu do evidence bude podávat **svěřenský správce**. Zapisovat se bude zejména označení svěřenského fondu, jeho účel, identifikační číslo, den vzniku a zániku fondu, označení osoby zakladatele a svěřenského správce. Dále to bude **i počet svěřenských správců a způsob jejich jednání** a i **osoba obmyšleného**, příp. způsob, jakým bude tato osoba určena. Naposledy uvedené údaje jsou také novými povinnými náležitostmi **statutu svěřenského fondu**.
- (iv) Svěřenské fondy vzniklé před 1.1.2018 musí být do evidence zapsány ve lhůtě **šesti měsíců** ode dne nabytí účinnosti nové právní úpravy, tj. **do 1. července 2018**. Nebude-li návrh na zápis v této lhůtě podán, správa svěřenského fondu zanikne.

B. **Od 1. ledna 2018** se stává účinnou i **novela tzv. AML zákona** (zákon č. 368/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, a další související zákony), která již s účinností k 1.1.2017 přinesla novou **definici skutečného majitele právnické osoby**, a to v části týkající se evidence skutečných majitelů právnických osob.

▪ **Evidence skutečných majitelů právnických osob**

- (i) Novelou tzv. AML zákona se s účinností k 1.1.2018 mění zákon č. 304/2013 Sb. o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, kterým **se zřizuje evidence údajů o skutečných majitelích právnických osob zapsaných do veřejného rejstříku**.
- (ii) Evidenci povede příslušný rejstříkový soud, a to **pro každou právnickou osobu** zapsanou do veřejného rejstříku **a každý svěřenský fond** zapsaný do evidence svěřenských fondů.
- (iii) Návrh na zápis údajů o skutečném majiteli musí být učiněn vždy **bez zbytečného odkladu** po vzniku rozhodné skutečnosti.
- (iv) Údaje o skutečném majiteli **nebudou veřejné přístupné**, budou vedeny v neveřejné části rejstříku. **Přístupné** budou **pouze** dotčené obchodní korporaci a prostřednictvím dálkového přístupu i státním orgánům a osobám vymezeným zákonem (např. soudům pro účely soudního řízení nebo orgánům činným v trestním řízení).

- (v) Právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku mají **povinnost** nechat **zapsat** údaje o svém skutečném majiteli do evidence ve lhůtě **1 roku** ode dne nabytí účinnosti novely, tj. **do 1. ledna 2019**. Právnické osoby zapsané v jiných veřejných rejstřících, včetně svěřenských fondů zapsaných do evidence svěřenských fondů, jsou povinné tak učinit ve lhůtě **3 let** ode dne nabytí účinnosti nové úpravy, tj. **do 1. ledna 2021**. Přímé sankce za porušení povinnosti zápisu nejsou zákonem stanoveny.

C. **K 1. lednu 2018** nabývá účinnosti i zákon č. 303/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti se **zrušením statusu veřejné prospěšnosti**.

- (i) Tento zákon mimo jiné **novelizuje i zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník**, a to tak, že ruší jeho ustanovení upravující zápis statusu veřejné prospěšnosti do veřejného rejstříku.
- (ii) Podle nové právní úpravy tedy **nevzniká** právnickým osobám **povinnost zápisu** statusu veřejné prospěšnosti **do veřejného rejstříku**, chtějí-li získat postavení veřejné prospěšnosti a právo uvádět ve svém názvu, že jsou veřejně prospěšné.

II. Pracovní právo

- A. Počínaje dnem **1. ledna 2018** vstupuje v účinnost **novela zákona o zaměstnanosti** (zákon č. 327/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, a zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce), která se dotýká především **oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením**.
- Novela nově upravuje především:
 - (i) **příspěvek na zřízení pracovního místa** pro osobu se zdravotním postižením,
 - (ii) **příspěvek na úhradu provozních nákladů** vynaložených v souvislosti se zaměstnáváním osoby se zdravotním postižením,
 - (iii) **chráněný trh práce a dohodu o uznání zaměstnavatele za zaměstnavatele na chráněném trhu práce** uzavíranou mezi příslušným zaměstnavatelem a Úřadem práce ČR,
 - (iv) **příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením na chráněném trhu práce**.
 - Cílem novely je přinést dostatečně transparentní právní úpravu týkající se zaměstnávání osob se zdravotním postižením a zajistit, že do systému podpory chráněného trhu práce budou vstupovat pouze subjekty, které nebudou poskytovanou podporu zneužívat.
 - K 1. lednu 2018 vstupuje v účinnost i vyhláška č. 444/2017 Sb., kterou se mění vyhláška č. 518/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 435/2004, o zaměstnanosti.

B. Novela antidiskriminačního zákona

- Zákon č. 365/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací (antidiskriminační zákon), a další související zákony, **s účinností k 1. lednu 2018** zakládá **pravomoc Úřadu Veřejného ochránce** kontrolovat, zda zahraniční pracovníci ze zemí Evropské Unie nejsou v České republice diskriminováni z důvodu cizí státní příslušnosti.

C. Zvýšení minimální mzdy

- Nařízením vlády č. 286/2017 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, **se s účinností od 1. ledna 2018 zvyšuje základní sazba minimální mzdy** pro stanovenou týdenní pracovní dobu 40 hodin z 66 Kč za hodinu **na 73,20 Kč za hodinu**, resp. z 11.000 Kč za měsíc **na 12.200 Kč za měsíc**.

D. Úprava náhrad za ztrátu na výdělku

- Podle nařízení vlády č. 406/2017 Sb., o úpravě **náhrady za ztrátu na výdělku** po skončení pracovní neschopnosti vzniklé pracovním úrazem nebo nemocí z povolání a o úpravě **náhrady nákladů na výživu pozůstalých** podle pracovněprávních předpisů (nařízení o úpravě náhrady), **se s účinností od 1. ledna 2018** náhrady upravují tak, že průměrný výdělek rozhodný pro jejich výpočet **se zvyšuje o 3,5 %**.

III. Ostatní

A. **Novela zákona o obalech**

- Zákon č. 149/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů (zákon o obalech), jako celek nabyl účinnosti již k 1.7.2017; nicméně k **1. lednu 2018** nabývá **účinnosti důležitá výjimka**, která se týká především **lehkých plastových nákupních tašek**.
- **Tzv. plastové odnosné tašky** nemohou být od 1.1.2018 v místě prodeje zboží nebo produktů poskytovány bezplatně, ale **minimálně za náhradu nákladů**, které odpovídají nákladům na její pořízení. Výjimkou budou pouze velmi lehké plastové odnosné tašky (tj. tenké sáčky na pečivo či masné výrobky).
- Nová úprava je transpozicí směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/720 ze dne 29. dubna 2015, kterou se mění směrnice Evropského parlamentu a rady 94/62/ES ze dne 20. prosince 1994 o obalech a obalových odpadech, pokud jde o omezení spotřeby lehkých plastových tašek.
- Další změny v této oblasti se týkají **evidence obalů**. K 1. lednu 2018 nabývá účinnosti vyhláška č. 400/2017 Sb. ze dne 23. listopadu 2017, kterou se mění vyhláška č. 641/2004 Sb., o rozsahu a způsobu vedení evidence obalů a ohlašování údajů z této evidence.

B. Novela zákona o potravinách a tabákových výrobcích

- **K 1. lednu 2018** vstupuje v účinnost ustanovení zákona č. 180/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, které zakládá **povinnost provozovatele potravinářského podniku**, uvádějícího na trh potraviny v provozovně s prodejní plochou větší než 400 m², **poskytovat potraviny**, které nejsou v souladu s požadavky stanovenými na potraviny zákonem nebo přímo použitelným předpisem EU, ale zároveň jsou bezpečné, **bezplatně neziskové organizaci**, která shromažďuje bezplatně potraviny a přiděluje je humanitárním nebo charitativním organizacím, které poskytují potravinovou pomoc klientům sociálních služeb. Potraviny určené klientům sociálních služeb musí být následně uváděny na trh pouze bezplatně.

C. Nový zákon o platebním styku

- **Dne 13.1.2018** nabude účinnosti zcela nový zákon č. 370/2017 Sb. o platebním styku.
- Zákon zapracovává příslušné právní předpisy EU a jeho cílem je především zvýšit bezpečnost internetových plateb. Zejména posiluje práva uživatelů platebních služeb (např. v případě ztráty nebo zneužití platební karty snižuje uživateli limit odpovědnosti za ztrátu z neautorizované transakce ze současných 150 eur na 50 eur). Nová úprava dále umožňuje získat informace ze všech platebních účtů jedné osoby prostřednictvím jediné aplikace.
- Současně se zákonem o platebním styku vstoupí v účinnost i doprovodný zákon č. 371/2017 Sb.

Věříme, že výše uvedené shrnutí usnadní Vaši orientaci v nové právní úpravě. V případě potřeby jsme Vám plně k dispozici pro poskytnutí doplňujících informací nebo právní asistenci v dané oblasti.

Editor: JUDr. Magda Stárková, advokát, e-mail: starkova@akvk.cz

Hlavním cílem Newsletterů je poskytnout základní informace k danému tématu a nelze je považovat za vyčerpávající odborný návod. Obsah této publikace slouží pouze k základní orientaci a nevychází ze specifických okolností jednotlivého případu či individuálních potřeb klienta. Před každým právním jednáním v konkrétním případě doporučujeme si vyžádat odbornou právní pomoc, kterou Vám rádi na základě Vaší žádosti poskytneme.